

חידושים ומגמות באתיקה מקצועית של מגשרים בישראל ובחו"ל

ארגון מגשרי ישראל, 31.1.2024

פרופ' עומר שפירא, מרצה בכיר, הפקולטה למשפטים הקריה האקדמית אונו,
מנחה פורום האתיקה למגשרים

תכנית המפגש

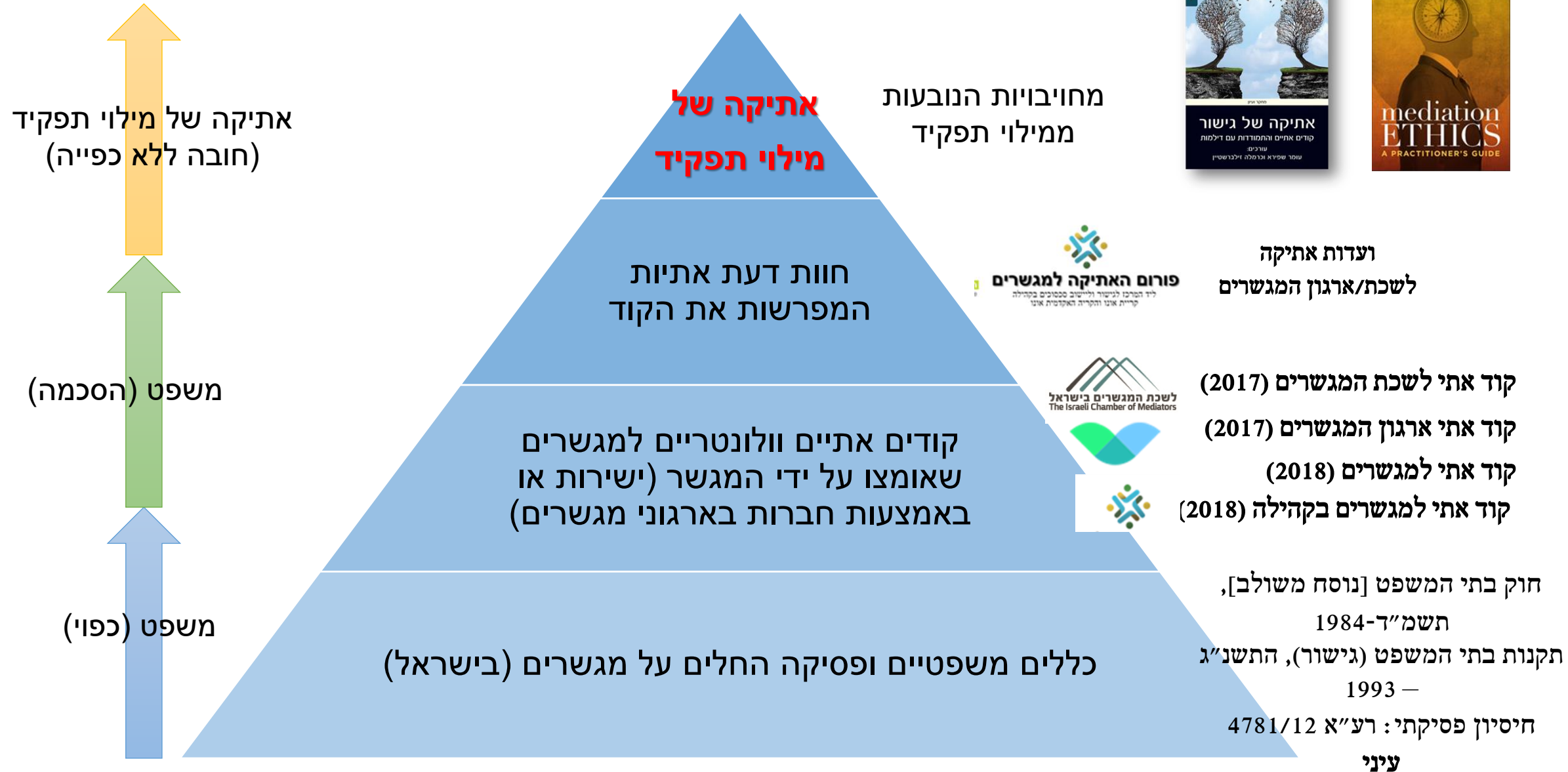
עדכוני פסיקה והשלכות אתיות – ישראל 2023

עדכוני חוות דעת אתיות של פורום האתיקה

חוות דעת אתיות בחו"ל – מבט השוואתי

חידושי חקיקה, פסיקה ומגמות מהעולם

תזכורת: משמעות אתיקה מקצועית למגשרים ומקורותיה

עדכוני פסיקה והשלכות אתיות 2023

תודה לעו"ד-מגשר גיורא
אלוני על הפקת הניוז-לטרס
המחכימים!

בית המשפט המחוזי בתל אביב, כב' הש' נפתלי שילה

- ערעור על החלטת ביהמ"ש לענייני משפחה, שהעניק **למתאם הורי פרטי** שמינה **סמכויות הכרעה** במחלוקות שבין הצדדים, לרבות בענייני רפואה של בנם הקטין (מצוי על הרצף האוטיסטי).
- ביהמ"ש המחוזי פסק:
 - בנסיבות מסוימות אפשר לתת סמכויות הכרעה לעו"ס שהוסמכה ויש עליה פיקוח, אך לא למתאם הורי פרטי.
 - **הליך התיאום ההורי הוא הליך שביסודו הוא גישורי** והוא מצריך גמישות, שיתוף פעולה ורצון טוב משני הצדדים.
 - קיימת חשיבות שכל צד ירגיש חופשי לומר את כל מה שעל ליבו ללא חשש שדברים מסוימים שיאמר יוכלו לשמש כנגדו באם לא יושגו הסכמות. גם מסיבה זו אין להעניק למתאם ההורי סמכות הכרעה, במיוחד ללא הסכמת הצדדים.
 - קיימים מקרים בהם אין מקום לחייב את ההורים להשתתף בהליך של תיאום הורי, למשל במקרה זה שבו האב איים באלימות כנגד האם.

נקודה למחשבה 1

• "תיאום הורי הוא מנגנון לשוב סכסוך בהסכמה. **מדובר בהליך גישורי במהותו** שנועד לסייע לצדדים לתקשר ביניהם" (פסקה 8)

- שאלה שחוזרת – מהו גישור? מהן גבולות ההליך?
- האם אפשר לראות בתיאום הורי כיישום ספציפי (ותחום התמחות?) של הליך הגישור הקלאסי ושל מיומנויות וטכניקות גישור למקרה של סכסוך במשפחה?
- יש לעודד מי שעוסקים בתיאום הורי לעבור הכשרה בגישור ולקבל על עצמם את הכללים האתיים החלים על מגשרים
- תיאום הורי לאחר הגישור ע"י המגשר – יהיה כפוף לכללים החלים על הצעת שירותים במהלך הגישור ומתן שירותים לאחר הגישור (ראו חו"ד 6/2018 - הצעת מגשר-עו"ד לצדדים לגישור גירושין במהלך הגישור לטפל במכירת דירתם בתום הגישור)

תקנות הגישור, סעיף 5(ח): המגשר אינו רשאי להיות "צד להסדר הגישור, ולא יוטלו עליו בהסדר הגישור חובות ולא יוקנו לו זכויות, בין במישרין בין בעקיפין".

ההסכם המצוי סעיף 10: "המגשר מתחייב שהוא לא יתן בעתיד שירותים מקצועיים לבעלי דין בכל ענין הקשור לסכסוך נושא הגישור ללא הסכמת כל בעלי הדין האחרים".

נקודה למחשבה 2

- "תיאום הורי הוא מנגנון לישוב סכסוך בהסכמה. מדובר בהליך גישורי במהותו שנועד לסייע לצדדים לתקשר ביניהם והוא מאבד את משמעותו אם ניתנות לו סמכויות הכרעה. **הכנסת סמכויות הכרעה להליך תיאום בין ההורים, יש בו כדי להכווין את התנהגות הצדדים באופן שונה לחלוטין ולמעשה לסכל את מהות ההליך עצמו**, שמטרתו הראשונית היא להביא להרגעת הסכסוך ולתקשורת טובה יותר בין ההורים."

- חשבו על ההקשר הכללי של "החלפת כובעים מקצועיים": מגשר שמשנה תפקיד מקצועי

- הדגשת החשיבות שמגשר המקיים הליך גישור (או הליך גישורי) ידבוק במהלך הגישור בתפקידו כמגשר בלבד – לא בורר, לא מטפל, לא יועץ וכיוצ"ב

קוד אתי למגשרים
(2018)

סטנדרט 9. יושרה מקצועית

המגשר יפריד בין תפקידו כמגשר לתפקידים מקצועיים אחרים,

נקודה למחשבה 3

- "אין לחייב את הצדדים להשתתף בהליך תיאום הורי, במיוחד לאור אלימותו של המשיב." (פסקה 6)
- "כשיש היסטוריה של אלימות בין הצדדים, אין לשלוח אותם לתיאום הורי כלשהו, נוכח פערי הכוחות העצומים שביניהם, מקום בו יש צד כוחני ואלים מול צד שהיה קורבן לאלימות זו" (פסקה 13).
- המחשת החשיבות של וולונטריות ההשתתפות במנגנוני יישוב סכסוך בהסכמה
- כמגשרים, החשיבות להיות ערים לנסיבות החותרות תחת הוולונטריות, כגון אלימות צד

קוד אתי למגשרים
(2018)

1. חופש בחירה (הכרעה עצמית)

המגשר יקיים את הגישור על בסיס עקרון של חופש בחירה לצדדים המגושרים, כשהצדדים חופשיים לקבל החלטות מתוך כשירות, באופן וולונטרי, ללא כפייה, על בסיס מידע רלוונטי.

עא 2706/22 תומר בוכריס נ' המשבב אייץ. אמ. טי. אס. בע"מ (20.4.23)

בית המשפט העליון, כב' השופטים וילנר, ברק-ארז, סולברג

- ביהמ"ש המחוזי ביטל חו"ד של מומחה-מכריע (רו"ח שקבע שווי מניות לתשלום), שמינויו נקבע בהסדר גישור.
- הסיבה: **הפרת חובת גילוי ניגוד עניינים** (קשרים מקצועיים עם ב"כ אחד הצדדים – לקוח אחר של עורך הדין שכר את שירותי המומחה).
- בית המשפט העליון הפך את ההחלטה וקבע - הפרת חובת הגילוי לא הצדיקה את **ביטול** חוות הדעת של המומחה.
- פסילת חוות דעת של מומחה-מכריע תיעשה רק בנסיבות חריגות של "פגם שיורד לשורש העניין" ועלול "לגרום עיוות דין קשה"
- במקרה זה, נקבע, שניגוד העניינים לא היה "ניגוד עניינים חמור" המעלה "חשש ממשי למשוא פנים" (אמת המידה גם במקרה של פסלות שופט)

נקודה למחשבה 1

הפרת חובת גילוי = הפרת חובה אתית

חובת גילוי נרחבת = גלה במקרה של ספק

- ביהמ"ש המחוזי קבע שהמומחה המכריע **הפר את חובת הגילוי**. ביהמ"ש העליון קיבל זאת כהנחה.
- הפרת חובת הגילוי היא הפרת חובה אתית גם אם אינה מובילה לביטול חוות הדעת – ובמקרה של גישור: **גם אם אינה מובילה לביטול הסדר הגישור**
- אמנם נאמר בהקשר של מומחה-מכריע, אך נכון גם לגבי מגשרים – "אם יש ספק, אין ספק", גלה!
- "כאשר המומחה **חוכך בדעתו** אם זיקה מסוימת טעונה גילוי, **עליו לגלותה** לצדדים בהקדם האפשרי, ולהבהיר מדוע הוא סבור שזיקה זו אינה מציבה אותו בניגוד עניינים" (פס' 43)

נקודה למחשבה 2

חובת גילוי - גם לגבי קשרים עם עורך-הדין של צד

• בהסדר צוין כי: "בחתימתם על הסדר זה מצהירים **הצדדים** כי אין להם כל היכרות ו/או ניגוד עניינים עם המומחה. המומחה יאשר, בכתב ובמסמך נפרד, כי אין לו כל היכרות ו/או ניגוד עניינים בכל הקשור למינויו"

• נקבע כי "יש לפרש את המונח "צדדים" שבדרישה האמורה ככולל גם את באי-כוחם; וכי אף על פי "שניתן להניח בסבירות גבוהה מאד" שהמומחה סבר בתום לב כי המונח "צדדים" אינו מתייחס לבאי-כוחם, היה עליו לגלות למשיבים על עבודתו בתיקים שבהם מעורב גם בא-כוח המערער"

• השוו לס' 5 לתקנות הגישור: "היה בינו לבין אחד **מבעלי הדין** קשר מקצועי או אישי קודם.."

סטנדרט 3. ניגוד עניינים

קוד אתי למגשרים
(2018)

מערכת יחסים בעבר או בהווה, אישית או מקצועית, בין המגשר למשתתף בגישור

רמ"ש (מרכז) 24543-11-22 ס.א. נ.ש.ע. (23.7.23)

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, כב' השופטים פלאוט, מושקוביץ, ויצמן

- בקשה לביטול פסק בורר בסכסוך בין אחים על רקע שותפות עסקית
- טענה לפיה מכיוון שההליך **החל לכאורה כגישור** אסור היה למגשר לקיים את הליך הבוררות כבורר
- הבקשה נדחתה. בית המשפט חזר ואישר שמגשר רשאי להפוך לבורר באותו עניין (ראו תקנה 5(ח) לתקנות בתי המשפט (גישור), תשנ"ג-1993 והתייחסות ברעא 4416/09 גבאי אדריכלות ובנין ערים בע"מ נ' א.רובין אדריכלים בע"מ)

נקודות למחשבה

- הבורר טען שכלל לא התקיים הליך גישור לפני הבוררות.

- ביהמ"ש ייחס חשיבות רבה לקיומה של הסכמה ברורה של הצדדים לקיים את הבוררות (הסכם בוררות)

- "26. בית המשפט נתן דעתו לחקירתו של הבורר שהעיד בפניו, ממנה עלה כי לא הייתה ישיבת גישור בין הצדדים (עמ' 49 לפרוטוקול מיום 31.10.21) וכי **טרם שהחל הליך הבוררות לא הועברו לבורר מסמכים כל שהם שחשיפתם השפיעה על תפקידו כבורר.**"

דגשים למעבר בין גישור לבוררות: הקפדה על

(1) על חתימה על הסכם כניסה לגישור;

(2) על מעבר ברור בין הליכים ותפקידים ככל שמתבצע;

(3) חתימה על הסכם בוררות.

- למרות שמותר למגשר להפוך לבורר כשהגישור לא הביא להסדר, למגשר חובה אתית לוודא שהמידע שנחשף אליו לא יפגע ביכולתו למלא את תפקידו כבורר.

תמ"ש (משפחה פתח תקוה) 24805-08-15 א"ז נ' ש"ז (נבו 18.06.2023)

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה, כב' השופטת נאווה גדיש

- תביעה שהגישו שני אחים כנגד האם וחמשת אחיהם ואחיותיהם להצהיר שהסכמת האם, שניתנה לפני 20 שנה, להסתלק (לוותר) על חלקה בעיזבון בעלה שנפטר לטובת אחד האחים מבוטלת בגלל טעות או הטעיה (ניסיון להגדיל את חלקם של האחים התובעים בירושה העתידית).
- התביעה נדחתה.
- בית המשפט **סירב לאשר הסכם גישור** שהתובעים הגישו לבית המשפט והנתבעים טענו שהתקבל שלא על דעתם.

נקודות למחשבה

- הגישור נערך ע"י בית דין לדיני ממונות.
- המגשר העביר לביהמ"ש הבהרה לפיה "הצדדים הגיעו להסכם מחייב, עת אישרו את הצעת הפשרה שהוצעה להם על ידי המגשר."
- **האם ואחת הבנות או נציג מטעמן לא נכחו בגישור.**
- הנתבעים הודיעו לבית המשפט שלא הגיעו להסכמות בגישור וביקשו להמשיך בהליך.
- ההסכם התייחס לזכויות שהצדדים עתידים לרשת לאחר מותה של האם בעודה בחיים, בניגוד לס' 8(א) לחוק הירושה ("הסכם בדבר ירושתו של אדם וויתור על ירושתו שנעשו בחייו של אותו אדם – בטלים.")
- חשיבות ההקפדה על כך שמי שזכויותיו עלולות להיפגע **ישתתף בגישור**.
- **סטנדרט 9. יושרה מקצועית** קוד אתי למגשרים (2018)
"המגשר יפעל לכך שהמשתתפים הנחוצים (לדוגמה מי שהוסמך לקבל החלטות מחייבות מטעם המגושר) יטלו חלק בתהליך."
- תזכורת להלכה: ביהמ"ש לא ייתן תוקף של פס"ד להסדר גישור ללא **בקשה מוסכמת** על כל הצדדים (בע"מ 8769/08 פלוני נ' פלונית)
- הסדר גישור אינו יכול לכלול הוראות המנוגדות לחוק. חשיבות **כשירות המגשר**, הכוללת ידע רלוונטי לתחום הסכסוך

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, כבוד השופט עוז ניר נאוי

- **המגשר העיד בבית המשפט** בהסכמת הצדדים לגבי המו"מ שהתנהל בין הצדדים. העדות ניתנה בדלתיים סגורות מכיוון שכללה "מידע בעל רגישות מסחרית גבוהה"
- בית המשפט קבע שבעת פרסום פסק הדין תושמט/תושחר עדות המגשר.
- השופט שב וציין את חשיבות ההגנה על מוסד הגישור ועל מעטפת הסודיות של הליכי גישור

דגשים למגשרים:

- (1) תזכורת לגבי אפשרות העלאת טענת חיסיון להימנעות מעדות;
- (2) בקשה למסירת העדות בדלתיים סגורות כשזו בלתי נמנעת;
- (3) בקשה להשמטת העדות מפסק הדין

מקרים שנידונו בפורום האתיקה - 2023

פורום האתיקה למגשרים

חוות דעת אתיות

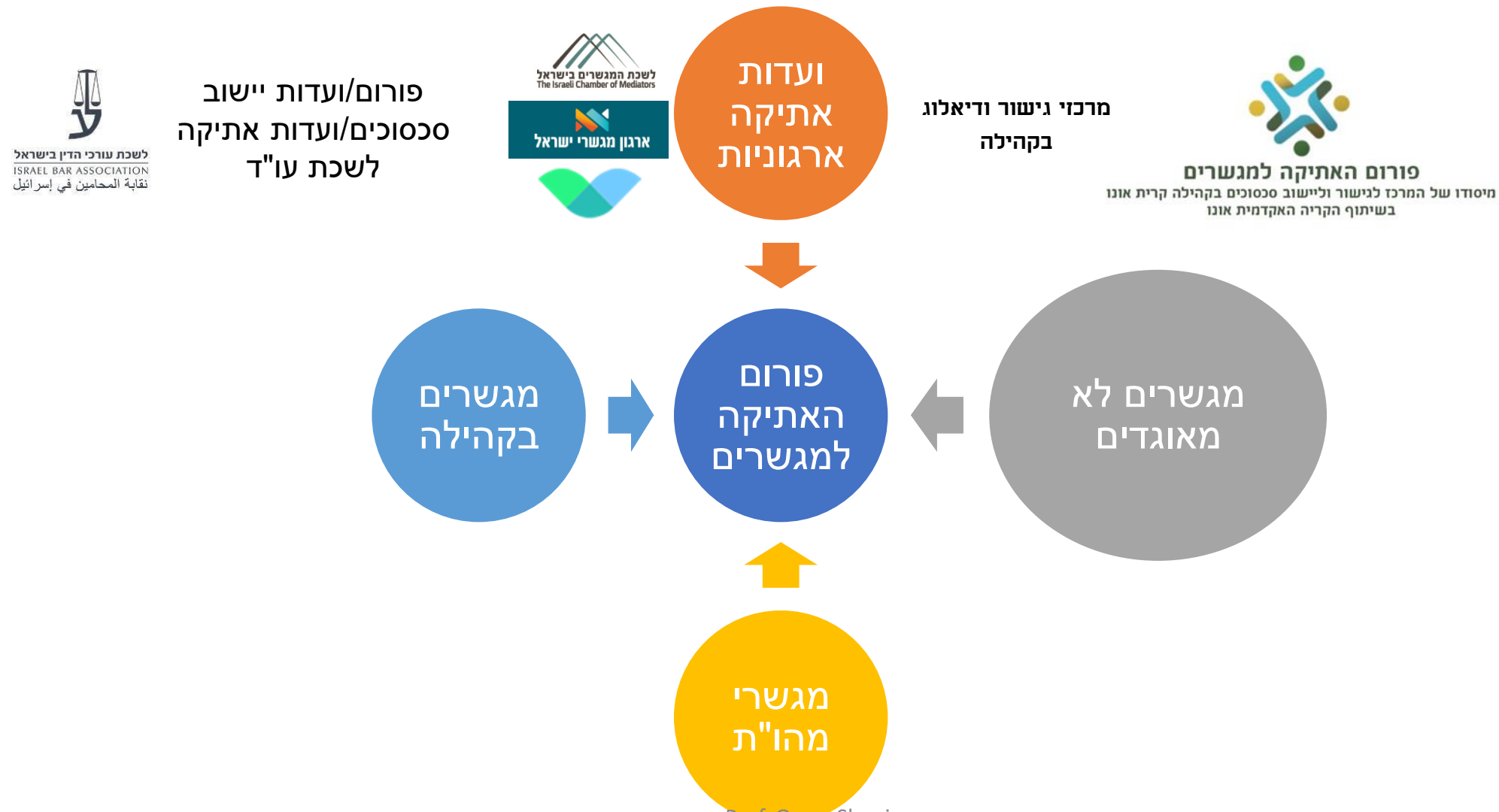
- ❖ גוף וולונטרי
- ❖ פנייה וולונטרית
- ❖ ללא מערכת אכיפה

מרכזת הפורום: כרמלה זילברשטיין

אתר פורום האתיקה למגשרים
<https://mediatorethics.com>

החזון:

ניתוח מקרה 1/2023
אתר פורום האתיקה

במהלך גישור לגירושין
התברר למגשרות כי קיים
רקע של אלימות
במשפחה. הן התלבטו אם
נכון יהיה להמשיך
בנסיבות אלה את תהליך
הגישור, והאם ניתן לסיימו
בהסדר.

1/2023

פרטי הפנייה:

במהלך הגישור התברר למגשרות כי קיים רקע של אלימות במשפחה.

בעבר הבעל איים על האישה כי יפגע בה פיזית, במקרה אחד דחף אותה לקיר, במקרה אחר איים עליה בסכין. המשטרה הוזעקה אך האישה סירבה להגיש תלונה על אלימות במשטרה.

האישה תיארה מצידה התנכלויות שלה כלפי הבעל והטרדתו באמצעות שיחות חוזרות ונשנות.

בני הזוג סירבו לפנות להיעזר באנשי מקצוע לצורך טיפול, ייעוץ זוגי, או ייעוץ משפטי

במהלך הגישור הגיעו להסכמות בכל נושאי הפרידה והגירושין

המגשרות לא היו שלמות לגמרי עם ההסכמות מכיוון שלגבר היו נכסים רבים והם חששו שהאישה ויתרה על חלק גדול מהרכוש וכן בשל הרקע של גילויי האלימות. מהצד האחר, האישה הבהירה למגשרות שהיא מודעת לווייתור הכלכלי אך שלמה אתו ועם תנאי ההסכם שכללו העברת דירת מגורים לבעלותה.

חוות דעת הפורום:

קוד אתי למגשרים
(2018)

יושרה מקצועית:
התאמה לגישור

כשירות מגשר

חופש בחירה:
וולונטריות
הסכמה מדעת

יושרה מקצועית:
הסכם אינו בלתי
הוגן בעליל / נוגד
את תקנת הציבור

מקרי גישור בין בני זוג שמתקיימים בנסיבות שבהן התרחשו אירועי אלימות בין בני הזוג מציבים אתגר גדול ואחריות רבה על המגשר לבחון את מידת התאמתו והתאמת המקרה לגופו לתהליך גישור.

המקרה שהובא לדיון בפני הפורום התאים לגישור וניתן היה לסיימו בהסדר גישור בשל מכלול שיקולים: למגשרות הייתה הכשרה בתחום הטיפול והמשפטי; המשטרה וככל הנראה גם גורם רווחה היו מעורבים; התנהל תהליך גישור מעמיק שכלל מספר פגישות, לרבות פגישות נפרדות עם בני הזוג; המגשרות סברו שההסכם המתגבש אינו חד צדדי למרות שאינו שוויוני; הצדדים הביעו רצון חד משמעי ומתמשך לחתום על ההסכם; והמגשרות סברו שהצדדים קיבלו את ההחלטה מתוך מודעות והבנה של זכויותיהם.

בנוסף לכך, יש לזכור שההסכם יונח בפני בית המשפט לענייני משפחה והצדדים ינכחו באולם בית המשפט ויענו על שאלות בית המשפט להנחת דעתו כי ההסכם נעשה בהסכמה חופשית ומדעת בטרם יאושר.

ניתוח מקרה 2/2023
אתר פורום האתיקה

כיצד על המגשר לנהוג במקרה של "מגושר חוזר"?

2/2023

פרטי המקרה:
מגשר קיבל לגישור תיק תביעות קטנות כנגד מספר נתבעים. עם
תחילת הגישור התברר לו שאחד הנתבעים (חברה) השתתף
בגישור שניהל המגשר כשבוע קודם לכן ויוצג במהלכו על ידי אותו
נציג שהגיע גם לגישור הנוכחי.

חוות דעת הפורום:

היכרות אישית, או מקצועית של מגשר עם מגושר עלולה להעלות חשש להעדפת האינטרס של אותו מגושר על פני האינטרס של המגושר האחר, כלומר חשש למשוא פנים.

מסיבות אלו הציפייה ממגשר היא **לגלות** את ההיכרות המוקדמת למגושרים ולקבל את הסכמתם לכך שיקיים את הגישור.

במקרה שתואר לעיל היה על המגשר לציין בפני הצדדים כי נציג הנתבעת השתתף בעבר בגישור שנוהל על ידו ולאפשר לצדדים ולנציג הנתבעת לקבל את ההחלטה האם הם מסכימים לקיים את הגישור בפניו.

תקנה 5(ב)(1) לתקנות הגישור קובעת: המגשר יסרב לקבל מינוי כמגשר אם "היה בינו לבין אחד **מבעלי הדין** קשר מקצועי או אישי קודם, זולת אם הודיע על כך לבעלי הדין האחרים והם נתנו את הסכמתם למינויו בכתב".

סטנדרט 3 (ניגוד עניינים) לקוד האתי למגשרים (2018) קובע: ניגוד עניינים עלול לנבוע מ"מערכת יחסים בעבר או בהווה, אישית או מקצועית, בין המגשר **למשתתף בגישור** או אדם בעל קרבה למשתתף בגישור" ושבמקרה זה "על המגשר לגלותו לצדדים כדי שיוכלו לממש את חופש הבחירה לבחירת המגשר ולהשתתפותם בגישור." (סטנדרט 3א.).

ניתוח מקרה 3/2023
אתר פורום האתיקה

האם חובת הסודיות החלה
על מגשר לשמור בסוד את
פרטי הסדר הגישור חלה
גם כלפי מרכז הגישור
בקהילה במסגרתו התקיים
הגישור? האם מותר
למגשר להעביר את
ההסדר למנהלת המרכז?

3/2023

פרטי המקרה:

בתום גישור משפחה, שהתקיים במסגרת אחד ממרכזי הגישור בקהילה והסתיים בהסדר גישור, ביקשה מנהלת מרכז הגישור מהמגשרות לקבל לידיה עותק מהסדר הגישור כפי שהיא נוהגת בכל מקרה גישור המתקיים במרכז.

אחת מהמגשרות התלבטה האם חובת הסודיות אוסרת עליה להעביר את פרטי ההסדר למנהלת המרכז?

.

חוות דעת הפורום:

על פי התקנות למגשר חובת סודיות כללית לגבי כל מידע שקשור לגישור כלפי כל מי שאינו צד לגישור.

גם על פי הקוד האתי למגשרים חובת סודיות נרחבת, אך יש בו גם התייחסות לחריגים.

חובת הסודיות החלה על המגשר **מועתקת גם להנהלת מרכז הגישור ולמזכירות המרכז** וממשיכה להבטיח את הגבלת חשיפת המידע מתהליך הגישור שהגיע לידיעת המרכז, לרבות ההסדר, לגורמים מחוץ למרכז הגישור.

מגשר הפועל במסגרת מרכז הגישור בקהילה אינו מפר את חובת הסודיות שלו כלפי הצדדים בכך שהוא מעביר למנהלת מרכז הגישור עותק מהסדר הגישור עליו חתמו הצדדים. העברת ההסדר מהווה **חריג לגיטימי לחובת הסודיות**

תקנה 5(ה) לתקנות הגישור: "המגשר לא יגלה כל מידע שנמסר לו במהלך הגישור למי שאינו צד לגישור"

סטנדרט הסודיות מונה כמה מצבים שבהם מותר למגשר לגלות מידע מהגישור. ביניהם: כאשר "הצדדים הסכימו לגילוי המידע" (סטנדרט 1.5.ג), וכאשר "הגילוי מתבקש לצורכי התייעצות מקצועית, מחקר, הוראה, הערכה או הכשרת מגשרים במרכז, ובלבד שאנונימיות הצדדים נשמרת, וכן ציפיותיהם הסבירות לסודיות" (סטנדרט 6.5.ג)

"הקוד מפרט את נורמות ההתנהגות האתיות החלות על המגשרים במרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה ועל ממלאי תפקידים נוספים במרכז (בשינויים המתחייבים מאופי התפקיד) בפעילויותיהם השונות במסגרת המרכז.." (מבוא)

ניתוח מקרה 4/2023
אתר פורום האתיקה

האם יש מניעה אתית
לקיים גישור היברידי
במהלכו צד אחד נוכח
פיזית עם המגשרים בחדר
הגישור והצד האחר
משתתף באופן מקוון?

4/2023

פרטי המקרה:
צד א' רוצה גישור פנים אל פנים.
צד ב' רוצה גישור מקוון (למשל חברה שמסכימה לגישורים מקוונים בלבד).
שני הצדדים מסכימים לקיים את הגישור באופן היברידי, צד אחד באופן פיזי וצד שני באופן מקוון.
התלבטות המגשרים נגעה בעיקר בחשש לחוסר איזון בין הצדדים ובחשש למשוא פנים או מראית עין למשוא פנים הנובעים מכך שצד אחד נמצא בחדר עם המגשרים ואילו הצד האחר נוכח באופן וירטואלי באמצעות מצלמה ומסך

חוות דעת הפורום:

בתקנות הגישור ובקוד האתי אין הכתבה לפורמט שבו יש לקיים את הגישור

קוד אתי למגשרים
(2018)

אי משוא פנים:
הימנעות מחשש
למשוא פנים

כשירות מגשר

חופש בחירה:
הסכמה מדעת

כפי שלא ניתן לפסול מראש, מבחינה אתית, את הגישור המקוון, כך לא ניתן לפסול מראש את הגישור ההיברידי. כמו כן, יכולה להיות **הצדקה אובייקטיבית** לקיום הפורמט ההיברידי, למשל בשל מרחק גיאוגרפי של צד אחד והיעדר נגישות לטכנולוגיה מקוונת של הצד האחר.

המלצה להעדיף גישורי פנים אל פנים וגישורים מקוונים על פני גישורים היברידיים בשל חוסר האיזון המובנה של הגישורים ההיברידיים.

המלצות כיצד לנהוג במקרים אלו, להבטחת כשירות המגשר, הסכמה מדעת של הצדדים, שמירה על אי משוא פנים והגינות

ניתוח מקרה 5/2023
אתר פורום האתיקה

האם מגשרים העוסקים גם בייעוץ זוגי או
משפחתי רשאים לשנות תפקיד מקצועי
באותו עניין ועם אותם בני זוג: ממגשר
ליועץ זוגי וההיפך?

5/2023

חוות דעת הפורום:

ככלל, מגשרים שהם בעלי תפקיד מקצועי נוסף, כגון מגשרים שהם עורכי-דין או פסיכולוגים, מחויבים **להפריד** בין תפקידם כמגשרים לבין תפקידם המקצועי האחר ולהימנע מלתת ייעוץ משפטי או טיפול **במהלך** הגישור.

ייעוץ זוגי אינו מוסדר במשפט בישראל. עם זאת, ישנם מגשרים העוברים הכשרה בייעוץ זוגי ומציעים שירותי ייעוץ זוגי לצד שירותי גישור.

מהמידע שהוצג בפנינו ונאסף על ידינו התרשמנו שתפקיד המגשר בענייני משפחה (שאינו מתמקד בגירושין בלבד) עשוי **להכיל בתוכו** את תפקיד היועץ הזוגי, ככל שיש למגשר את **הכשירות** לכך. לפיכך, המגשר אינו נדרש "לשנות כובע מקצועי" כשהוא מסייע במהלך גישור לבני זוג ולמשפחות להתמודד עם קונפליקטים בין בני הזוג או בתוך המשפחה.

על מגשר שמפריד בין שני השירותים והתפקידים להקפיד על כמה תנאים. בתמצית: (1) **לסיים** באופן ברור את תהליך הגישור (או הייעוץ); (2) לוודא שהצדדים מודעים ומסכימים **הסכמה מדעת** לכך שיספק להם את השירות האחר בתפקידו האחר; (3) להשתכנע שיוכל לבצע את שינוי התפקיד תוך עמידה בחובות **הסודיות ואי משוא הפנים**, תוך שמירה על **מעמד מקצוע** הגישור.

ייעוץ זוגי או משפחתי נועד לסייע לזוגות ולמשפחות להתמודד עם משברים בזוגיות באמצעות הקניית הבנה של התהליכים המתרחשים בזוגיות, של העצמי ושל האחר וצרכיו, והקניית מיומנויות לתקשורת יעילה, להתמודדות עם משברים ופתרונם, ולקבלת החלטות

קוד אתי למגשרים
(2018)

כשירות מגשר

חופש בחירה:
הסכמה מדעת

שמירה על סודיות

אי משוא פנים

מעמד המקצוע

מקרים שנידונו בוועדות אתיקה למגשרים בחו"ל

Florida Mediator Ethics Advisory Committee (MEAC) Opinions

חוות דעת של ועדת האתיקה המייעצת של פלורידה

במהלך גישור בזום, בפגישה ביחידות, גילה אחד מעורכי הדין
למגשר שהוא הקליט (שמע ווידאו) את הפגישה המשותפת
מבלי לבקש מראש הסכמה מהמגשר או ממשתתפים אחרים.
נראה כי חוקי פלורידה דורשים אישור של כל המשתתפים
לשיחה פרטית לפני הקלטה והפרה כזו עלולה להיות עבירה
פלילית. כיצד על המגשר לנהוג? האם עליו לדווח על כך
למשתתפים? לבית המשפט או לרשויות? האם עליו להפסיק
את הגישור?

FL Opinion 2023-002

חובת סודיות גורפת בתקנות הגישור:

"המגשר לא יגלה כל מידע שנמסר לו במהלך הגישור למי שאינו צד לגישור" (5(ה); "מסר בעל דין מידע למגשר תוך דרישה לשומרו בסוד, ישמור המגשר על סודיות המידע כלפי כל בעל דין אחר, אלא אם כן ויתר מוסר המידע על הסודיות." (5(ו)).

חיסיון יחסי מכוח הפסיקה. חריגים יפותחו ע"י בית המשפט

בישראל נראה לכאורה כי הקלטה של שיחה שאדם משתתף בה **אינה בלתי חוקית** גם כאשר יתר המשתתפים אינם מודעים להקלטה (זה לא אומר שאפשר יהיה להשתמש בה כראיה בבית המשפט)

לכן, לכאורה חובת הסודיות והחיסיון אצלנו **יאסרו על גילוי** עובדת ההקלטה ללא הסכמת הצד המקליט. חובת דיווח חלה במקרים של מניעת פשע או התעללות בקטין.

על המגשר להפסיק את הגישור מכיוון שהמשכו יפגע בחופש הבחירה של הצד שאינו מודע להקלטה ובמעמדו נטול הפניות של המגשר (ראו חוו"ד פורום 1/2016)

יש מקום לבחון עם הצד המקליט כתנאי להמשך הגישור נכונות לגלות לצד האחר, להפסיק ההקלטה, ולמחוק מה שכבר הוקלט (ראו חוו"ד פורום 2/2019)

המלצה להתייחס לאיסור הקלטה בישיבת הפתיחה ובהסכם הכניסה לגישור (ראו חוו"ד פורום 2/2019)

החוק בפלורידה מטיל סודיות וחיסיון על חילופי דברים בגישור, אבל **מחריג** מידע הקשור לעבירה על החוק.

לכן, מכיוון שההקלטה מנוגדת לחוק, חובת הסודיות **אינה חלה** על אמירת עורך הדין כי הקליט את הגישור.

לכן, המגשר **רשאי** לגלות למשתתפים האחרים, לבית המשפט, ולרשויות אחרות שעורך-הדין הקליט את הגישור. **לא מוטלת עליו חובת דיווח** מכיוון שעפ"י החוק בקליפורניה חובת דיווח מתקיימת רק במקרים של התעללות בקטין או במבוגר חסר ישע.

המגשר **חייב** להפסיק את הגישור, מכיוון שעפ"י החוק בקליפורניה מוטלת על המגשר חובה כזו כשהגישור כרוך במרמה (fraud), וכך יש לפרש הקלטה ללא ידיעת והסכמת המשתתפים האחרים בגישור.

מגשר **רשאי** לומר למשתתפים בתחילת הגישור שאין להקליט את הגישור אך לא מוטלת עליו חובה לעשות כן.

Florida Mediator Ethics Advisory Committee (MEAC) Opinions

חוות דעת של ועדת האתיקה המייעצת של פלורידה

האם מגשר ברשימת בתי המשפט רשאי לפרסם שירותים
בתחום אחר (כגון שירותי ייעוץ או אימון לחיים) באותו דף
אינטרנט שבו הוא מפרסם את שירותיו כמגשר?
האם הוא רשאי להציע את שירותי הגישור והשירותים האחרים
ביחד, כחבילה אחת?

FL Opinion 2023-003

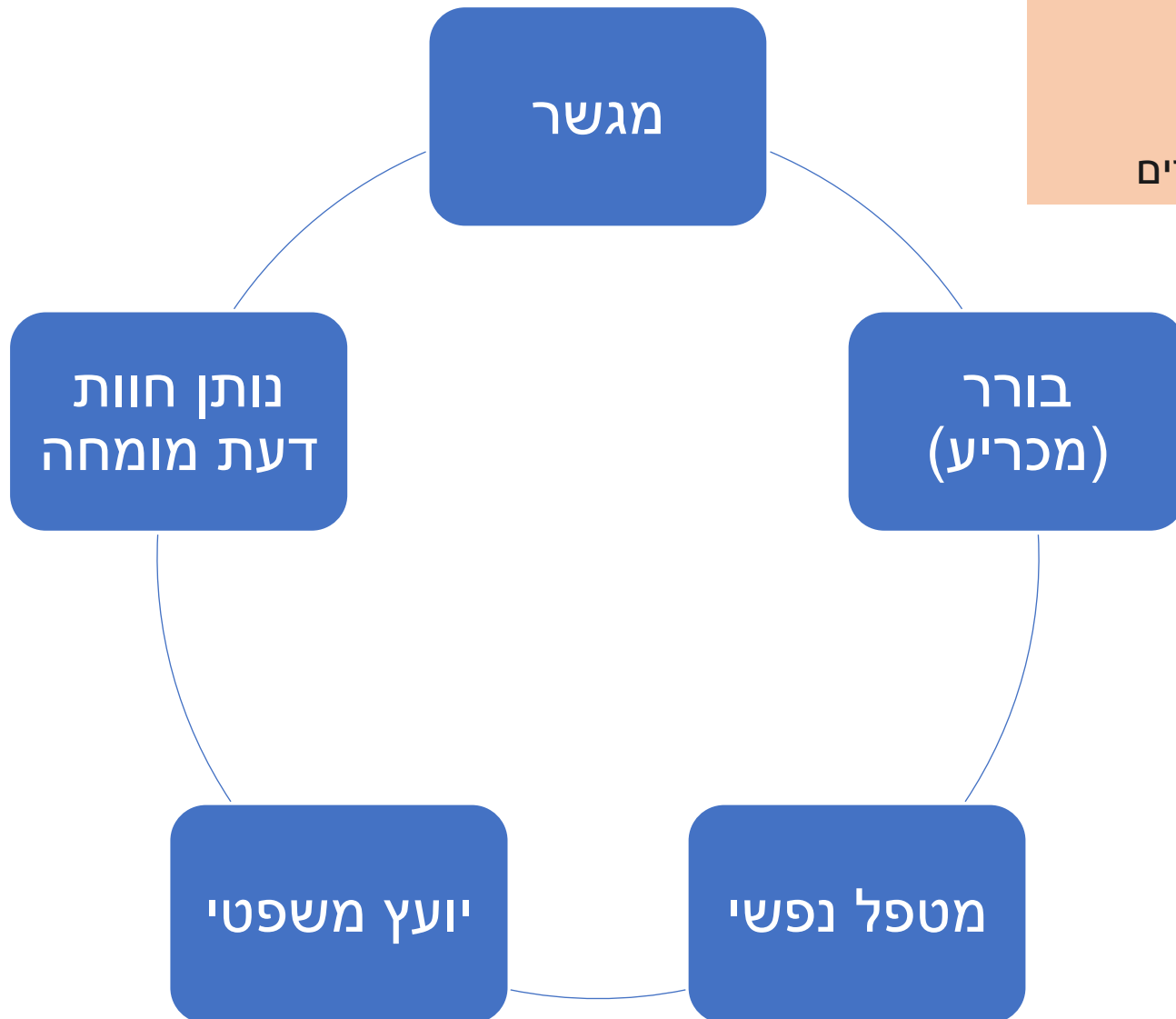
מותר למגשר לפרסם שירותים אחרים לצד שירותי גישור ובלבד שלא יהיה בכך כדי לפגוע ביושרה של המגשר, באי משוא הפנים שלו, ובמעמד המקצוע. מומלץ כי ייצור הבחנה ברורה בין שירותי הגישור לבין שירותים אחרים.

אסור למגשר להציע את השירותים האחרים "כחבילה אחת" עם שירותי הגישור והוא חייב להפריד ביניהם. במהלך הגישור המגשר רשאי לתת שירותי גישור בלבד – לא ייעוץ, טיפול, אימון, וכו'. מתן שירותים אחרים שאינם **קשורים באופן ישיר** לגישור עצמו עלול ליצור ניגוד אינטרסים ולהעלות חשש למשוא פנים. בנוסף אסור למגשר לנצל את הגישור לשיווק שירותים עתידיים.

דוגמא לשירותים שאינם גישור אך **קשורים לגישור** שמותר למגשר לבצע במקביל לגישור: סיוע לצדדים בלתי מיוצגים במילוי טפסים שהם נדרשים להגיש לבית המשפט

סטנדרט 9. יושרה מקצועית

המגשר ימלא את תפקידו ביושרה מקצועית...
הפרדה בין תפקידים מקצועיים –
המגשר יפריד בין תפקידו כמגשר לתפקידים מקצועיים אחרים

יועץ זוגי?

(במהלך הגישור, כחלק
מהגישור המשפחתי)

Tennessee Alternative Dispute Resolution Commission Advisory Opinion

חוות דעת של ועדת יישוב הסכסוכים של טנסי

האם מותר למגשר ברשימת מגשרי בית המשפט של טנסי
לשמש כבורר במקרה שבו גישר והגישור לא צלח?

אסור למגשר לשמש כבורר באותו מקרה.

בישראל מותר.

על-פי החוק בטנסי, מגשרים יימנעו מהשתתפות כעורך דין, יועץ, שופט, אפוטרופוס לדין, או בכל תפקיד שיפוטי או מעין שיפוטי בעניין שבו ניהלו גישור. "בורר" אינו מוזכר מפורשות אך הוא נכלל באיסור.

תקנה 5(ח) לתקנות הגישור:
"לאחר הפסקת הגישור רשאים בעלי הדין להסכים שהמגשר יתן חוות דעת על הסכסוך או יתמנה לבורר בסכסוך"

Mediators shall: (1) Refrain from participation as attorney, advisor, judge, guardian ad litem, master, or in any other judicial or quasi-judicial capacity in the matter in which the Rule 31 Mediation was conducted (Rule 31(10)(c)(1))

מאי 2023: הממלכה המאוחדת חתמה על **אמנת סינגפור לגישור**.
נובמבר 2023: ניגריה אישרה את חתימתה.

- האמנה נועדה לסייע לאכיפת הסכמי פשרה בינלאומיים הנובעים מגישור בסכסוכים מסחריים. מאפשרת להכיר בהסדרים שנחתמו במדינות אחרות ולאכוף אותם באמצעות כללים אחידים.
- האמנה פתוחה לחתימה, אשרור והצטרפות על ידי מדינות.
- ישראל חתמה על האמנה אך טרם אישרה אותה.
- 56 מדינות חתמו על האמנה מאז שנפתחה לחתימה ב-7 באוגוסט 2019.
- 13 מדינות אישרו אותה.
- האמנה מתייחסת בין היתר לסטנדרטים המקצועיים החלים על מגשרים וקובעת שהתנהגות בלתי הולמת של מגשר [סעיף 5(1)(ה) ו-5(1)(ו) לאמנה] עשויה להוות עילה לסירוב להעניק סעד של אכיפת הסדר הגישור.

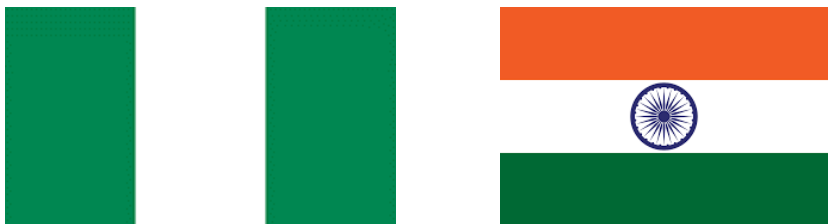
יולי 2023: ממשלת בריטניה החליטה לשלב את הגישור כשלב מרכזי בתביעות קטנות בשווי של עד 10,000 פאונד. צדדים יופנו אוטומטית לפגישת גישור טלפונית בת שעה, בחינם, עם מגשר שיועמד לרשות הצדדים על ידי מערכת בתי המשפט, לפני שהתיק יועבר לדיון.

נובמבר 2023: בית המשפט לערעורים של בריטניה בעניין Churchill v Merthyr Tydfil County Borough Council אישר כי בתי משפט יכולים, כעיקרון, **לחייב צדדים** לנסות ליישב את הסכסוך ביניהם בגישור, הערכה ניטרלית, או הליכי ADR אחרים.

יש בכך סטייה מהלכה קודמת ומהמגמה לחייב השתתפות בישיבות מהו"ת בלבד, אבל הנסיבות שבהן תתקבל החלטה כזו וההשלכות בפועל עדיין לא התבררו.

2023: ניגריה והודו אימצו חוקי גישור חדשים ומקיפים

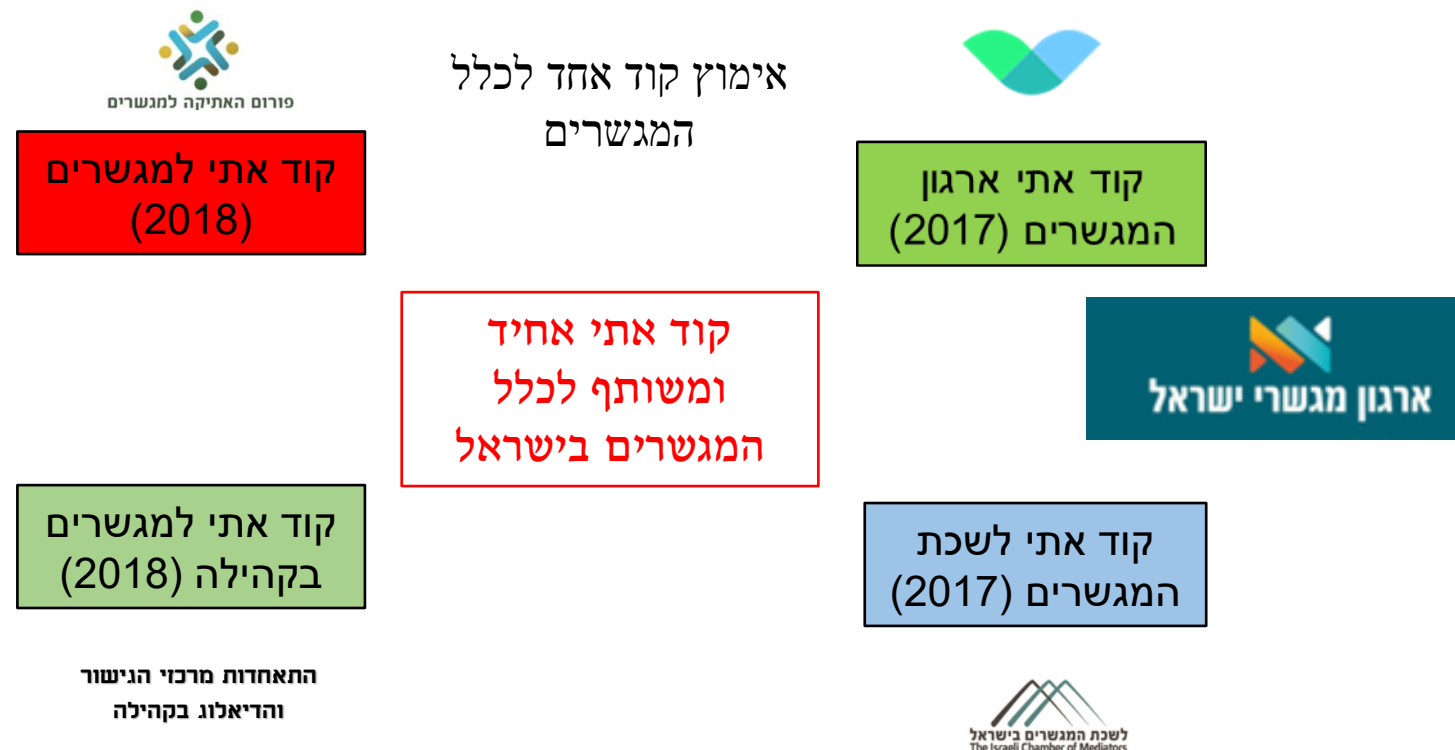
ספטמבר 2023: החל שלב ההיוועצות הציבורית לגבי טיוטת הקוד האתי למגשרים של ארגון המגשרים הבינלאומי IMI. המעוניינים לעיין בקוד ולשלוח התייחסות יכולים לעשות כן בקישור:

<https://imimmediation.org/2023/09/26/imis-draft-code-of-professional-conduct/>

International Mediation Institute

החל מחודש פברואר 2023:
עבודת צוות לניסוח קוד אתי אחיד
נציגות מארגון המגשרים, לשכת המגשרים, התאחדות מרכזי הגישור בקהילה ופורום האתיקה

מוזמנים לעיין
בניתוחי המקרים
באתר הפורום
ובספר

מוזמנים לפנות
לפורום האתיקה
עם שאלות

תודה על ההקשבה

מרכזת הפורום: כרמלה זילברשטיין

אתר פורום האתיקה למגשרים
<https://mediatorethics.com>
mediator.ethics@gmail.com